

TA'LIM TIZIMIDA TALABALARNING INGLIZ TILINI BILISH DARAJASINI RIVOJLANTIRISH VA BAHOLASH

Alisherova Shahnoza Asqarovna

Mirzo ulug'bek nomidagi Ozbekiston Milliy Universiteti talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada Ta'lim tizimida talabalarning ingliz tilini bilish darajasini rivojlantirish va baholash

Kalit so'zlar: intellektual faoliyat: o'quv, axborot, o'yin, modellashtirish, dizayn va tahliliy funktsiyalar

Abstract: This article describes the use of innovative educational technologies in teaching the culture of Uzbekistan and English-speaking countries

Keywords: intellectual activity educational, informational, gaming, modeling, design and analytical functions

KIRISH

Agar biz sizni TEFL bo'yicha bilimingizni sinab ko'rishimizni aytsak, o'zingizni qanday his qilgan bo'lardingiz? Asabiymi? Uyaldingizmi? Har qanday vaziyatda test tahdidi tashvish va engil vahima qo'zg'atishi mumkin va bu ayniqsa sinfda to'g'ri keladi. Afsuski, bu zaruriy yovuzlik. Mavzuni o'rganayotganda, maqsadlaringizga erishasizmi yoki yo'qmi yoki ma'lum bir sohaga ko'proq e'tibor qaratishingiz kerakmi yoki yo'qligini bilish uchun muvaffaqiyatingizni baholay olish kerak. Talaba sifatida o'zingizni baholash ko'pincha qiyin, shuning uchun testlar o'qituvchi va talaba uchun ham o'quvchining kuchli tomonlarini tan olish va o'quvchilarning zaif tomonlarini ta'kidlash usuliga aylanadi.

Bu ingliz tili sinfiga ham tegishli. Agar siz ingliz tilini o'rganmoqchi bo'lsangiz, ma'lum bir til tuzilishini bilasizmi yoki ma'lum bir lug'at elementlarini eslaysizmi,

bilishni xohlaysiz. Umumiyroq darajada, siz ingliz tilini yuqori darajaga o'tayotganingizni bilishni xohlaysiz, ikkalasi ham amaliy sabablarga ko'ra - men boshqa sinfda bo'lishim kerakmi? - va motivatsion sabablarga ko'ra - bu darslar mening vaqtinga arziydimi?

Sinfda baholashning ikki xil turi mavjud - shakllantiruvchi va summativ. Formativ baholash - bu har qanday vaqtda o'quvchilarning muvaffaqiyatini baholash va o'qituvchiga nimaga e'tibor qaratish kerakligi haqida ma'lumot berish uchun sinovdir. Summativ baholash - bu kurs oxirida o'quvchilarning kurs mazmuni bo'yicha bilimlarini tekshiradigan test. Bunday test natijalari o'quvchini yanada rivojlangan sinfga joylashtirishni anglatishi mumkin.

TEFL dunyosida, ehtimol siz sinov holati haqida ko'p gapira olmaysiz. Ba'zi maktablar EFL kurs kitobiga asoslangan summativ testdan foydalanadi, boshqalari umumiy ingliz tili qobiliyatini baholovchi standartlashtirilgan testdan foydalanadi. Siz nazorat qilishingiz mumkin bo'lgan narsa bu formativ baholashning shakli va chastotasi. TEFL sinfida siz o'quvchilaringizning umumiy ingliz tili qobiliyatini baholashingiz kerak bo'ladi, lekin buni lug'at, grammatika, tinglash va o'qishni tushunish, yozish va gapirish testlariga bo'lish mumkin .

Tadqiqotimiz mavzusi Pre-intermediate darajasidagi talabalarning EFL sinfida baholash va sinovdan o'tkazish

Tadqiqot ob'ekti Pre-intermediate darajasidagi talabalarning EFL sinfida baholash va sinovdan o'tkazishda innovatsion ta'lim texnologiyalaridan foydalanish va bunda yuzaga keladigan muommolarni yoritish

Tadqiqot usullari:

- nazariy va analitik (uslubiy adabiyotlar tahlili);
- umumiy didaktik (o'quv va uslubiy adabiyotlarni tahlil qilish).

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

Til - bu madaniyat, ya'ni. Madaniy bilimlar til o'rganish jarayonida autentik til materiallari orqali uzatiladi.

Har bir dars bitta diqqat markazida bo‘lishi kerak, talabalar bitta darsda o‘quv mazmunining alohida birligini o‘rganishlari kerak. Grammatika, lug‘at kabi, qat’iy mantiqiy ketma-ketlikda o‘lchangan qismlarda o‘qitiladi: har bir keyingi dars allaqachon mavjud zaxirani oshirishi kerak.

O‘quv jarayonida nutq faoliyatining barcha to‘rt turi bir vaqtning o‘zida ishtirok etishi kerak. O‘quv materiali uzoq dialoglarda, so‘ngra savol-javob ko‘rinishidagi mashqlarda taqdim etiladi. Qoida tariqasida, ushbu usulni o‘rganish uchun taklif qilingan matnlar o‘rganilayotgan til mamlakati madaniyati haqida yaxshi tasavvur beradi. Biroq, o‘qituvchining roli o‘quvchilarning bir-birlari bilan bevosita muloqot qilish holatlarida o‘rganilayotgan materialdan ijodiy foydalanish imkoniyatini cheklaydi. [14, 28-bet]

To‘liq jismoniy reaksiya usuli. Ushbu usul ikkita asosiy shartga asoslanadi. Birinchidan, chet el og‘zaki nutqini idrok etish ko‘nikmalari yosh bolalarda bo‘lgani kabi barcha boshqa ko‘nikmalarning rivojlanishidan oldin bo‘lishi kerak.

Ikkinchidan, dars tili odatda vaziyatni "bu erda va hozir" tasvirlaydigan tushunchalar va o‘rganilayotgan tilda oson tushuntiriladigan misollar bilan chegaralanadi. O‘quvchilar o‘zlarini bunga tayyor ekanliklarini his qilmaguncha hech qachon gapirishga majburlanmasliklari kerak.

Usul o‘qish va yozishni o‘rgatish uchun mo‘ljallanmagan va bu usul bilan o‘rgatishda erishilgan til kundalik muloqotning tabiiy tili emas. Ta’limning maqsadi talabalarning chet tilini o‘rtacha bilish darajasiga erishishdir. O‘qituvchi hech qachon o‘quvchilarning e’tiborini nutq xatolariga qaratmaydi, chunki bu nutq ko‘nikmalarining rivojlanishini sekinlashtirishi mumkin, deb hisoblashadi. Erta mahsuldorlik davri talabalarning passiv so‘z boyligi 500 ga yaqin lug‘at birligiga etgan paytdan boshlanadi.

Pedagogika nuqtai nazaridan ta’limga innovatsion yondashuvning asosiy tarkibiy qismlari faoliyat yondashuvidir. Ushbu yondashuv shaxsning faoliyati va rivojlanishi, shuningdek, o‘quvchilarning shaxslararo munosabatlari ijtimoiy ahamiyatga ega

bo‘lgan faoliyatning maqsadlari, mazmuni va vazifalari bilan bog‘liq degan g‘oyaga asoslanadi.

Faol o‘rganish. Talaba real hayotda muammoli vaziyatlarni hal qilish zarurati bilan tobora ko‘proq duch kelayotganiga asoslanadi. Bu usul shaxsning rivojlanishini, o‘zini o‘zi tashkil etishini, o‘zini o‘zi rivojlantirishni tashkil etishga qaratilgan. Asosiy tamoyil - o‘quvchi o‘z bilimini yaratuvchisidir. Chet tilini o‘qitishning hozirgi bosqichida, albatta, faol o‘rganish ustuvor vazifa hisoblanadi. Zero, o‘quv-idrok faoliyatini samarali boshqarish faqat o‘quvchilarning faol aqliy faoliyatiga asoslangan taqdirdagina mumkin bo‘ladi.

Maktabda innovatsion texnologiyalardan foydalangan holda chet tilini o‘qitish kognitiv, ijobiy, hissiy, motivatsion, optimistik, texnologik kabi bir qator psixologik yondashuvlarni joriy qilishni o‘z ichiga oladi. Bu yondashuvlarning barchasi talabaning shaxsiyatiga qaratilgan.

MUHOKAMA VA NATIJALAR

Bugungi kunda Internet texnologiyalaridan foydalanish istiqbollari ancha keng. Bo‘lishi mumkin:

Ingliz tilida so‘zlashuvchi mamlakatlar rezidentlari bilan elektron pochta orqali yozishmalar;

Xalqaro Internet-konferentsiyalar, seminarlar va shu kabi boshqa tarmoq loyihalarida ishtirok etish;

Tarmoqda saytlar va taqdimotlarni yaratish va joylashtirish - ular o‘qituvchi va talaba tomonidan birgalikda yaratilishi mumkin. Bundan tashqari, turli mamlakatlar o‘qituvchilari o‘rtasida taqdimot almashish imkoniyati mavjud.

Pedagogik tajriba shuni ko‘rsatadiki, Internet resurslarini yaratish bo‘yicha ish o‘zining yangiligi, dolzarbligi va ijodkorligi bilan talabalar uchun qiziqarli. Kichik guruhlarda o‘quvchilarning bilish faoliyatini tashkil etish har bir bolaga o‘z faolligini ko‘rsatishga imkon beradi.

Ammo shuni ta’kidlash kerakki, axborot texnologiyalari, Internet texnologiyalari kognitiv jarayonda chet tilini o‘rganish jarayonida talabalarning motivatsiyasi va

mustaqilligini oshirish uchun hech qanday davro emas. Maksimal samaraga erishish uchun o'quv jarayonida keng ko'lamlı innovatsion, shu jumladan, albatta, turli xil media-ta'lim texnologiyalaridan foydalanish kerak.

Til portfeli maktabda chet tilini o'rgatishning istiqbolli vositalaridan biri sifatida. Zamonaviy sharoitda til portfeli bu chet tilini o'zlashtirishda talabanning o'quv faoliyatining u yoki bu tajribasini / natijasini ifodalovchi ishchi materiallar to'plami sifatida aniqlanadi. Bunday to'plam/materiallar to'plami talaba va o'qituvchiga til portfelida taqdim etilgan o'quv faoliyati natijalariga asoslanib, o'quv ishlarining hajmini va talabanning ta'lim sohasidagi yutuqlari doirasini tahlil qilish va baholash imkonini beradi. til va chet tillari madaniyati. Chet tilini bilish darajasini o'z-o'zini baholash vositasini yaratish g'oyasi birinchi marta Shveysariyada 10 yildan ko'proq vaqt oldin paydo bo'lgan. Hozirgi vaqtda Yevropa Kengashi qoshida Akkreditatsiya qo'mitasi tashkil etilgan bo'lib, u yerda til portfellari loyihalari yuboriladi, ular qo'shimcha baholanadi va muhokama qilinadi, shuningdek akkreditatsiya qilinadi. Til portfeli bilan ishlashning maqsadi va shakllari har xil bo'lishi mumkin. O'zining kontseptual mohiyatiga ko'ra, til portfeli deyarli har qanday o'quv vaziyatiga moslasha oladigan moslashuvchan o'rganish vositasidir. Til portfelining, xususan, "bir martalik" matnlar bilan solishtirganda muhim afzalliklaridan biri, talabanning ma'lum bir davrda o'rganilayotgan tilni bilish darajasining dinamikasini mustaqil ravishda kuzatish qobiliyatidir. vaqt. Muayyan vaziyatda talabanning til portfeli bilan ishlashi uning shaxsiy (individual) o'quv vositasini tuzish bilan bog'liq bo'lishi mumkin. Ushbu ta'lim vositasi rivojlanish holatini yaratadi va o'quv jarayonining borishiga haqiqiy jalb qilishni ta'minlaydi. deyarli har qanday o'quv vaziyatiga moslashtirilishi mumkin.

Til portfelining, xususan, "bir martalik" matnlar bilan solishtirganda muhim afzalliklaridan biri, talabanning ma'lum bir davrda o'rganilayotgan tilni bilish darajasining dinamikasini mustaqil ravishda kuzatish qobiliyatidir. vaqt. Muayyan vaziyatda talabanning til portfeli bilan ishlashi uning shaxsiy (individual) o'quv vositasini tuzish bilan bog'liq bo'lishi mumkin. Ushbu ta'lim vositasi rivojlanish holatini yaratadi va o'quv jarayonining borishiga haqiqiy jalb qilishni

ta'minlaydi. deyarli har qanday o'quv vaziyatiga moslashtirilishi mumkin. Til portfelining, xususan, "bir martalik" matnlar bilan solishtirganda muhim afzalliklaridan biri, talabning ma'lum bir davrda o'rganilayotgan tilni bilish darajasining dinamikasini mustaqil ravishda kuzatish qobiliyatidir. vaqt. Muayyan vaziyatda talabning til portfeli bilan ishlashi uning shaxsiy (individual) o'quv vositasini tuzish bilan bog'liq bo'lishi mumkin. Ushbu ta'lim vositasi rivojlanish holatini yaratadi va o'quv jarayonining borishiga haqiqiy jalb qilishni ta'minlaydi. Muayyan vaziyatda talabning til portfeli bilan ishlashi uning shaxsiy (individual) o'quv vositasini tuzish bilan bog'liq bo'lishi mumkin. Ushbu ta'lim vositasi rivojlanish holatini yaratadi va o'quv jarayonining borishiga haqiqiy jalb qilishni ta'minlaydi. Muayyan vaziyatda talabning til portfeli bilan ishlashi uning shaxsiy (individual) o'quv vositasini tuzish bilan bog'liq bo'lishi mumkin. Ushbu ta'lim vositasi rivojlanish holatini yaratadi va o'quv jarayonining borishiga haqiqiy jalb qilishni ta'minlaydi.

Chet tilini o'qitish usullarini ishlab chiqish, takomillashtirish, optimallashtirish vazifasi har doim rus ta'limining dolzarb muammolaridan biri bo'lib kelgan. Ushbu sohada olib borilgan pedagogik ishlar shuni ko'rsatdiki, bugungi kunda maktabda chet tillarini innovatsion komponentsiz o'qitish mumkin emas. Xorijiy tilni o'qitish maqsadlariga qo'yiladigan zamonaviy talablar nuqtai nazaridan "o'qituvchi-shogird" sxemasidan yaqin hamkorlikda talabaga yo'naltirilgan ta'lim texnologiyasiga o'tayotgan talabning ham, o'qituvchining ham maqomi o'zgarmoqda.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI: (REFERENCES)

1. Bekmuratova UB "Ingliz tilini o'qitishda innovatsion texnologiyalardan rivojlanish" mavzusida murojaat. Toshkent-2012 Otaboeva,
2. M. R. Chet tilini o'qitishda zamonaviy innovatsion texnologiyalardan olib kirish va uni olib tashlash / M. R. Otabo. — Matn: bevosita, elektron // Yosh olim. - 2017. - No 4,2 (138,2). - 36–37-betlar. —

3. URL: <https://moluch.ru/archive/138/39058/> (kirish sanasi: 27.04.2020) NQ Xatamova, M.N.mirzayeva. “INGLIZ TILI DARSLARIDA QO‘LLANILADIGAN INTERFAOL USULLAR” (uslubiy qo‘llanma), Navoiy, 2006, 40 bet.

M. Xoldorova, N. Fayziyeva, F. Rixsittilayeva. "CHET TILINI O‘QITISHDA YORDAMCHI VOSITALARDAN FOYDALANISH". Toshkent: Nizomiy nomidagi TDPU, 2005 y O‘.Hoshimov, I.Yoqubov. “INGLIZ TILI O‘QITISH METODIKASI” (o‘quv qo‘llanma) Toshkent: “Sharq” nashriyoti, 2003

